

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K

mesečno . . . 15

za zased. ozemlje . . . 300

za inozemstvo . . . 40

Oglas za vsak mm višine

stolpe (58 mm) . . . 2 K

mali oglasi do 30 mm

stolpe (58 mm) . . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72

Upravištvo:

Sodna ulica št. 6

Telefon št. 36

Račun kr. pošt. ček. urada

št. 11.842

Kapitulacija v Santi Margheriti.

Naša delegacija je sprejela italijanske zahteve. Sramotni sporazum je podpisan.

Ljubljana, 11. novembra.

Slovenec nima sreče. Kar mu da, vse mu vzame usoda spet. Zlahna cvetka svobode nas je osrečila leta 1918., zdaj so oveneli in odpadli najlepši njeni listi. Hvaležni smo zanj, a danes nas boli srce bolj nego kdaj v suženjstvu.

Naše mile Gorice ni več, Soča z vsem svojim območjem je zaslužena plica v kletki, naš ponosni Kras mora trpeti zaničevano laško trobojnico, naš predobri rod v Istri mora še naprej čakati na svobodo. Naš Trst je obsojen v uboštvo.

Italija je zmagała. Kakor v vseh vojnah, je ta država iz vojaških neuspehov prinesla diplomatsko zmago. Poprej se ji je to moglo očitati, ker so bile odstopitve Lombardije in Benečije pravične po naravnem pravu. Sedaj pa je pravica Italije prenehal.

Globoko smo prepričani, da ta uspeh Italiji in njenemu narodu ne bo v srečo. Le vihranje, laške trobojnice, a raditega, kar ste dosegli, boste nekoč zavite v črtno in oškropljene s krvjo. S svojim uspehom si je Italija zagotovila naše trajno sovrastvo. Potokli so nas, a ne v poštenem boju. V borbi zanj in njene zaveznike smo izkravali, zato so nas mogli sedaj premagati. Tega naša rasa ne pozabi.

Nemčija je leta 1870. Francijo vrgla v poštenem boju. To niso bile diplomatske finte, to je bil uspeh borbe med močmi. In vendar je leta 1870. poražena Francija odgovorila, da pride osveta.

Kar se danes izgublja fraz o prijateljstvu med Italijo in Jugoslavijo in o dobrih sosedskih razmerah, vse to je prazno varanje. Naše sovrastvo je in ostane neizmerno globoko in neizbrisno. In tudi dan obračuna pride.

Narodi ne živijo od mesecev na mesece, oni živijo od desetletij na desetletja in stoletja. Jugoslavija je stvarjena, tega Italija ni mogla zaprečiti. Jugoslavija je danes sicer v začetnih težavah, a Jugoslavija ima vse pogoje, da zraste in cvetne. Jugoslavija prvokrat v zgodovini zgrajena, bo kmalu mogočna. Bolj je zdrava in bogata kakor Italija.

Ako bi Jugoslavije ne bilo, bi danes mirali obupa pretirani oblačila in storiti križ nad neodrešnimi brati. Ker jo pa imamo, jo je treba samo ojačiti in razviti. In z isto gotovostjo, kakor čaka smrt vse umrljive, tako čaka Italijo žalosten dan, ki priinese svobodo našim rojakom v Primorju. Takrat bo leški strahopetec prošil za milost pred bajnetom Srba, Hrvata in Slovence. Tako gotovo, kakor nam Bog pomaga.

Zgodovina našega diplomatskega poraza.

Diplomatska vojna z Italijo radi Primorja se biče od leta 1915. Prvo bitko smo izgubili aprila 1915., ko je ententa v londonskem paktu predala Italiji skoro milijon nedolžnih žrtv. Srbija zanj ni vedela. Razkril jo je šele Spino in začel proti njej borbo po vsem svetu. Pač, poln veličanske ideologije, se je londonske pogodbe sicer branil vendar ne energično. Prižal je ni nikoli. Nalo je borbo vodil Trumbić. Po kobarčevem polomu so Italijani postali ponosnejši in se pozvali s Trumbićem, a londonski pakt je ostal.

Po prevratu je Italija ves čas zapletala Jugoslavijo v težave, da si pri tem zagotovi ugodno rešitev jadranskega vprašanja. Trumbiću se je posrečilo več konfliktov rešiti z name-

nom, da bi mu potem ostalo edino še jadransko vprašanje. Dobili smo meje proti Avstriji in Maribor. Kakor tudi proti Bolgarom. Naša država je priznana od entente. Zavlačevanje pa je prineslo tudi slabe posledice: Francija in Anglija sta med tem svoje mirovne težave uredile, Amerika se je začela umikati iz Evrope.

Medtem ko je Trumbić hotel prihraniti jadranski spor kot zadnjo težavo in koncentrirati nanj vse državne moči, je Italijanom uspelo, izolirati Jugoslavijo. Trumbić ni mogel vzdržati diplomatske inicijative. Italija je določila, kdaj naj se spor odloči. In ko se ji je zdelo, da je čas primeren, je povabila Jugoslavijo v Rapallo.

Notranji nemiri so sicer slabili italijansko moč a prišel je Giolitti, ki je dal marširati vojaštvo in streljati. Nacionalisti so mu bili za hrbtom čista opora. Socijalna revolucija ni prišla, pač pa je prišel naš koroški nespeh in poraz demokratov v Ameriki. Sedaj je prišel za Italijo ugodni moment.

Vsekakor je bilo jasno, da je bil trenutek za Jugoslavijo neugoden, vendar se mora priznati, da je Jugoslavija vohila ni malo politično odločnosti, ker bi sicer pred vsem svetom izgledala kot neomirna K. K. država. In je torej morala priti. Postajala je samo možnost, da se stvar zavleče.

Ta se nam zdi, da se sme govoriti o usodnih povratkih gg. Vesniča in Trumbića. Kakor je Trumbić zlasti meseca januarja 1920 začel reševati, češ, da se mora počajati za Italijo od dne do dne slabšati, tako je sedaj opustil zavleči porajanja še vsaj za par tednov. Oktobra je ljublj. svetstvo JDS uvažuje dogodeke na Koronem, zahtevalo, ne se razpršiti v Italijo od dne do dne slabšati. V ta da, sestavljena na širšem temelju izvoljenega parlamenta bo močnejša kakor je Vesničeva vlada. Ta predlog je bil sicer predmet resne razprave, a prodrla je stališče gosp. Vesniča, da treba iti v Italijo takoj in da ni treba vzeti seboj nobene Slovenca. Pri tem se je argumentiralo takole: v Avstriji in Nemčiji se pripravljata razstavljanje monarhije. Madžari kujejo zaroto, Francija, boječ se združiti Avstrije z Nemčijo, favorizira Karlovo agencijo. Vseprisodni korak nas nazaduje naval boljševizma in ma'konfentiva. Pri nas pa rase separatizem. V San Margheriti se je Sforza izrecno skliceval na centralizacijo v Jugoslaviji in novedel, da Italiji priha federalistične težnje. Končno sta nam Francija in Anglija jarko namigivali, da ima Italija pravo reko, da uveljavi londonski pakt. V tem slučaju bi seveda obdržala tudi Reko. Bolje je dobiti Trieste in Idrijo, Dalmacijo, rečiti črnogorsko težavo in utrditi se na svercu proti habsburški reakciji, kakor dobiti nič in obdržati odrito rano na znanu. Tako je bilo razpoloženje gg. Vesniča in Trumbića.

Napram temu treba poudariti, da je pridobitev pri Lošnju nemajhna v primeri z našo žrtvijo. Za tako žrtve smo mogli doseči mnogo več, če bi imeli in gotovo tudi kasneje. Zlasti bi nas okrepila konstituenta, kakor bi vlad novoga pomena na znanu. Italija bi bila sicer. Vesnič in Trumbić bi na končno morala rvaževati, da tudi Italiji ne cveto rože in da bi tudi ona že iz finančnih razlogov morala prejeti ali slej iekali navičnejši sporazum. Gg. Vesnič in Trumbić sta si nadela toliko usodniško odgovornost, ker sta razpisala sporazum z Italijo, ne da bi se načelo vračanja gospodarskih odnošajev, radi kojih je bil nekdanji ekonomski ekspert Stojanović.

Vesnič in Trumbić sta nas pripeljala na vrh Kalvarije.

Prispeli smo na vrh Kalvarije. Odločitev je očitno že padla. Neugodnejša je nepo smo pričakovali.

Jugoslavija ima v jadranskem morju dveje naravnih velikih pristanišč, ki sta sedaj obe zanjo izgubljeni. Reka sicer postane samostojna država, vendar bo zvezana z Italijo. Tudi na kopnem z železnico preko St. Petra, Južni del Kastva, Volosko in vsa Liburnija bo italijanska. Iz Maribora in Ljubljane v svobodno luko Reko bo treba potovati preko italijanskega ozemlja. Naj se nam ne ugovarja, da je tjakaj mogoče priti tudi preko Karlova. To je res. In vendar treha poznati ponesrečeno železnico Reka-Zagreb, kakor nikakor ne more postati resna zveza Slovenije z Reko. S tem, da je delegacija gg. Vesniča pristala na to, da bo St. Peter italijanski, je zadala usoden udarec vsemu ekonomskemu razvoju slovenskih dežel.

Mi gotovo nismo pričakovali od naše delegacije nemogočih stvari. Vendar moramo priznati, da od gg. Trumbića nismo niti zdaleka bili pripravljeni, da dobimo tako strahovito neugodno rešitev. G. Trumbić je včasoma rešil Dalmacijo. Na zapadu pa je izgubil več, nego je bilo treba.

V Split promet iz Slovenije gotovo nikdar ne pojde, pač pa pojde bržkone preko Trsta, ker po najnovejši soluciji bo treba iz Ljubljane voziti preko Italije v svobodno luko Reko. S. Margherita pomeni popolno debakel zavlačevalne politike gg. Trumbića.

Ko smo čuli, da gre v Italijo ministrski predsednik Milenko Vesnič, ki ga je potisnila v ospreje separatistična koalicija gg. Korošca, Drinčevića in Protiča, nas je spreletela groza. Vesnič je radikalec starega kova, človek brez srca, hladen diplomat, ki mu je več za gesto in za formalno slavo, da se danes brzojavlja njegovo ime po vsem svetu, kakor za stvar samo. On je eksponent Francije v naši državi, vedno uslužen vsem željam entente.

In res, Vesnič je zavedel delegacijo, da je predčasno podpisala sramotno pogodbo, ki nam ni vzela samo Gorico in Trst, ampak tudi Reko in velik del Notranjske. Vesniču se je tako mudilo, da ni počakal gospodarskih pogajanj, zaradi katerih je bil v delegaciji prevzet g. Stojanović in od katerih se je mnogo pričakovalo. G. Stojanović je bil v S. Margheriti popolnoma odveč, kajti ves ekonomski program je padel pod mizo, da je mogel Vesnič podpisati.

Vračanje pooblastila gg. Vesniča in Trumbića za to, da sta naši državi odtujila železnico St. Peter-Reka, se mora v polni meri razistiti. Treba jih je poklicati na odgovor pred vsem narodom.

Tu se prav posebno vidi, kakšna nenadomestljiva škoda nam nastaja iz tega, da se pogajanja niso zavlekla v ono dobo, ko smo imeli konstituento. JDS je to predlagala. Gosp. Vesnič pa je hotel, da spravi sramotno poravnavo pod streho. Napram konstituenti bi se kaj takega ne moglo zgoditi.

Kaj dobi Italija?

Santa Margherita, Ligure, 10. novembra zvečer. (Službeno italijansko poročilo.) Zjutraj ni bilo plenarne seje delegatov, pač pa se je danes zjutraj comm. Salata v imenu italijanskih pooblaščenec podal k dr. Trumbiću v hotel Imperial in mu pribežal, da razdrži Italija v celotnem obsegu in nepopravljivo svoj program z ozirom na mejo Julijske Benečije, neodvisnosti Reke, glede olokov in Dalmacije. Dr. Trumbić

je odgovoril, da bo sklical svoje tovariše jugoslovanske delegacije in da bo sporočil njihov odgovor.

Ob 11³⁰ je dr. Antončević, jugoslovanski odpravnik poslov v Rimu, odšel v vilo Spinola, in nozveje, ob 12³⁰ tudi dr. Trumbić. Predložila sta ministru Sforzi naj bi se obe delegaciji sestali skupno ob 16³⁰. To se je tudi sklenilo.

Današnja plenarna seja obeh delegacij, italijanske in jugoslovanske, v vili Spinola, je trajala skoraj pet ur, to je od 16³⁰ do 21³⁰. Prvikrat je bil k seji pripuščten tajnik, da zapise sklepe.

Danes je bila tako z vojaškega, kakor z geografskega stališča rečna Julijska meja v popolno zadovoljstvo Italije. Vsebovala bo Snežnik in bo imela teritorialni spoj z neodvisno reško državo.

Pričela se je potem diskusija drugih problemov, toda z ozirom na poznano vro se je nadaljevanje odložilo na drugo sejo, ki se bo vršila jutri zjutraj. Današnja razprava je z obeh strani bila živahna in vznemirna.

G. Stefani sporoča tržaškemu "Piccolu" z dne 10. novembra zvečer:

"Ob 12.30 se je Trumbić podal v vilo Spinola in sporočil Sforzi, da jugoslovanska delegacija sprejema v glavnem italijanske predloge in da pristaje na sporazum, ki temelji na sledečih točkah, ki so izčrpane:

1.) Italija dobi vso Julijsko Benečijo, do koder segajo Alpe, po žrtah londonskega pakta, s korekturo pri Lošnju in pri Jugoslaviji.

Ni potrebno ponavljati, da spada jo rod Italijo ves gorski sistem Snežnika, železnica šentpeterska in vsa Liburnija.

Kar se tiče Kastavščine, pripade mestec Kastav z delom teritorija Jugoslaviji, drugi del teritorija, manj obširen, se priklapi Reki.

2.) Popolna in absolutna neodvisnost Reke v strateških mejah "corpus-separatum". Nobeno posebno pravo pristaniško ali gospodarsko ne pritiče na temelju te pogodbe Jugoslaviji.

3.) Italija dobi cotoke Lošinj in Cres, poslednjega zlasti, ker je potreben pomorski obrambi Pule.

4.) Italijanska suverenost nad Zadrom in nad otoki Lastva, Unije, Assinello in drugimi otoki.

5.) Varstvo italijanskih manjšin v Dalmaciji, ki jo dobi Jugoslavija, v smislu, da dobe naši sorojaki avtomatično, ako optirajo, italijansko državljanstvo in da se jim garantira svobodno uživanje vseh gospodarskih in političnih pravic.

Protestirajo in podpisujejo o.

Santa Margherita, 11. novembra. Stefani poroča: Plenarna seja obeh delegacij se je pričela ob 16.15 in je trajala do 21. ure, potem ko se je jugoslovanska delegacija že odločila da sprejme italijanske pogoje. Pred pričetkom je jugoslovanska delegacija izjavila, da se uklanja diktatu. V prvem razgovoru je Vesnič zjutraj izrazil isto misel in je konstatiral, da si Italija upa rezati v živo meso Jugoslavije in da bo ta čin imel posledice v bodočnosti. Očitno je pozabil, da je ravno Italija ona, ki se na ljubo miru in v prid Jugoslavije odbojuje teritorijem, ki so bili italijanski (!), na temelju mednarodne pogodbe in vsled dolgega in težkega polnega vojnega napora. Bodi karkoli, jugoslovanski delegati so

popolnoma sprejeli italijansko stališče glede Julijske Benečije po dolgi diskusiji tudi v podrobnostih.

Jutri se prične podrobno pogajanje glede Zadra, da se določi meja zadržanega teritorija, ki pripada Italiji, to je Zadar mesto ali Zadar okrožje, vstevši pokopališče in morda tudi otok Uljan. Jutri ob 10. uri predpoldne pride iz Rima Giolitti, zvečer se pa Vesnič najbrže vrne v Beograd. Sporazum je torej definitivno dosežen. Treba je napraviti samo še protokolarno sankcijo. Diplomatski uspeh naših pooblaščenec je brez dvoma znaten. Zaslugo ima kategorično točnost uporabljenega programa, naglica, s katero so se vršila pogajanja, in energičen nastop naših delegatov napram jugoslovanskim, ki so navajeni na balkanski način izmišljanja pred jedrom vprašanja. Grof Sforza, podprt od Bonomija in Salate je vodil in dobil lepo diplomatsko bitko, ker je našel jadranski problem v ugodnem trenutku, ko je bilo treba samo vprašanje zaključiti.

Po kapitulaciji.

Santa Margherita, 11. novembra. (Od našega posebnega poročevalca.) Danes zjutraj je prispel v Santo Margherito italijanski ministrski predsednik Giolitti v spremstvu tržaškega armadnega poveljnika Baccaglia in šefa admiralskega štaba Actona. Na kolodvoru je pričakoval Giolitti jugoslovanski ministrski predsednik Vesnič. Giolitti, svež in izvrstno razpoložen, je živahno pozdravil Vesniča ter se odpeljal v vilo Spinola.

V današnji plenarni seji delegatov bo dogovor tudi v podrobnostih gotov ter bo protokol od delegatov podpisan.

Vesnič se jutri vrne v Beograd. Trumbić in Stojanović ostaneta še tu, ker se nadaljujejo pogajanja o bodočih gospodarskih odnošajih med obema državama. Vodstvo pogajanj bo v rokah dr. Trumbića, minister Stojanović se udeležuje jadranske konference predvsem kot gospodarski strokovnjak.

V dokumentu o sporazumu bo Italija oficijelno priznala našo kraljevino in s tem tudi izjavila, da zanj ne eksistira več črnogorsko vprašanje.

Vprašanje Skadra in Albanije se sedaj ne rešava. Pridržano bo mednarodnemu sporazumu.

Današnji listi odobravajo sporazum, poudarjajo obojestranske (!) žrtve ter naglašajo pomen doseženega dogovora za bodoče skupne interese Jugoslavije in Italije.

Kakšna pooblastila je imela naša delegacija.

Beograd, 11. novembra. (Izvirno.) V političnih krogih se živahno razpravlja o pooblastilu jugoslovanske delegacije za pogajanja z Italijo. Dosečaj so bili politiki vseh strank informirani, da je vlada izdelala za delegacijo instrukcijo, po kateri bi se imela pogajanja z Italijo prekiniti, ako bi Italijani vztrajali pri gotovih, za nas nesprejemljivih zahtevah. Kot indiskutabel so bile po teh informacijah označene med drugim črnogorsko in jeseniško vprašanje ter izročitev Snežnika in železnice St. Peter-Reka. Sedaj se zatrjuje, da so bila pooblastila dalekosežnejša odnesno neograničena. Po naših avtentičnih informacijah ni ministrski svet nikdar sklenil neograničnega pooblastila za našo delegacijo. Podrob-

ni program je izdelal zunanje-politični odbor ministrov, ki obstoji iz sledečih članov kabineta: Vesnić, Trumbić Korošec, Drašković, Marin-ković. Pogajanja z Italijo so se začela na podlagi sklepa Protić Korošcevega kabineta z dne 20. maja 1920.

Kakor je izvedel naš dopisnik, se je že v današnjem min. svetu razpravljalo o vprašanju pooblastila ter se bo razprava jutri še nadaljevala.

Presenečenje v Italiji.

Kim, 11. novem. (Izv.) Na včerajšnji seji parlamenta je vladalo splošno prepričanje, da se bodo pogajanja z Jugoslavijo razbila. Tem večje je bilo zato presenečenje, ko je Giolitti popoldne izjavil, da odhaja v Santo Margherito, Giolitti ni hotel dati nobenih pojasnil, toda bilo je jasno, da se odpravljajo v Santo Margherito kot zmagovalec.

Jugoslavija osamljena

Beograd, 11. novembra. (Izvirno). V italijanskih političnih krogih je vzbudilo mnogo pozornosti dejstvo, da je rimski jugoslovanski poslanik Antonijević pred odhodom imel daljše konference z diplomatičnimi predstavniki antante. Francoski poslanik je g. Antonijeviću izjavil, da je izključeno, da bi entente se vmešala v spor med Jugoslavijo in Italijo ali vplivala na italijanske zahteve. Nujno je nasvetoval, naj Jugoslavija sprejme italijanske predloge. Podobne izjave o desinteresementu svojih držav so dali tudi drugi ententni predstavitelji.

Kritičen položaj kabineta.

Beograd, 11. nov. (izv.) Danes dopoldne se je sestel ministrski svet, ki je razpravljal o zunanje-političnem položaju. Ugotovljeno je bilo, da od delegacije ni še nobenega poročila o sporazumu z Italijo. Pač pa so bile ministrskemu svetu že znane privatne vesti o doseženem sporazumu. Posamezni ministri so izjavili, da smatrajo koncesije, v kakršne je po privatnih vestih privolila delegacija za povsem izključene. Konečno je ministrski svet iz svoje seje poslal delegaciji brzojavko, v kateri pravi, da mu izgledajo vesti časopisov o vsebini sporazuma nemogoče ter urgira takojšnje meritorno poročilo.

Seja ministrskega sveta je bila na to odgojena na jutri popoldne.

Beograd, 11. novembra. (Izvirno). V mestu so vzbudile vesti o podpisnem sporazumu z Italijo veliko razburjenje. Sprva jim ni nikdo verjel. Zvečer se govori, da so v kabinetu nastale difference glede dalekoosežnosti pooblastil, danih našim delegatom. Prvotno nameravana večerna seja ministrskega sveta je odložena na jutri. Po našemu demokratičnim poslanecem se je popoldne podal podpredsednik parlamenta Ribnikar v zunanje ministrstvo, da se informira o poročilih naše delegacije. V ministrstvu so imeli le eno depešo Vesnićovo, ki potrjuje, da je naša delegacija sprejela italijanske pogoje, češ, da ni bilo drugega izhoda. Zvečer je prislobo prvo obširnejše poročilo delegacije, ki bo pa šele tekotom noči desifrirano.

Jugoslavija izroči motorje.

Beograd, 11. novembra. (Izvirno). Ministrski svet je danes razpravljal o vprašanju izročitve motorjev Avstriji. Konstatiralo se je, da so bili ti motorji le pod našo upravo in da niso bili naš vojni plen. Zato naša država priznava upravičenost antantne zahteve, da se morajo motorji izročiti, opozarja pa zaveznike oblasti, da Jugoslavija s pravne stališča toliko časa ne more privoliti v izročitev teh motorjev, dokler ne dobi naša država vojne odškodnine, s katero bo mogla pokriti stroške za vzdrževanje teh ladij. Dejanski pa je položaj tak, da so bili motorji že predvčerajšnjim izročeni ententni komisiji.

Protest proti demaršam entente.

Beograd, 11. novembra. (Izvirno). Z ozirom na demarš entente, ki opozarja našo vlado, naj se varuje vsakih incidentov pri zasedenju ozemlja, priznanega ji po mirovni pogodbi v Neuilly, je naša vlada odgovorila zaveznikom s posebno noto, v katerih jih prosi, naj izvršujejo take demarše v bočočo samo v slučajih, kadar bi bilo to potrebno, kajti sicer zgube demarše na svojem pomenu.

Kriza na Češkem.

Praga, 11. novembra. (Izvirno). Zbornica je bila danes pod vtisom posredovalnega nastopa predsednika Masaryka, ki hoče doseči med nemškimi in češkimi strankami direktna pogajanja. Medtem pa je bila vlada postavljena že pred izvršeno dejstvo, ker so v Teplice odposlani češki legionarji spomenik cesarja Jožefa medtem že porušili. Položaj kabineta je močno omajan. Posebno ogrožen je tudi položaj finančnega ministra dr. Engliša, ki ni mogel dobiti večine za svoj predlog o prejemkih državnih nastavlencev. Zato se pričakuje demisijsko celokupne vlade.

Praga, 11. novembra. (Izv.) Češke stranke so, kakor poročajo zadnja poročila, sklenile, žrtvovati kabinet dr. Černega, da omeji narodni boj. V knjižnih zbornice se nagaja da je kabinet že podal svojo demisijo in da postane prihodnji ministrski predsednik bivši češkoslovski poslanik v Berlinu dr. Körner.

Razna poročila.

Zagreb, 11. novembra. Zastopniki vseh političnih strank so imeli danes setanek, na katerem so sklenili, prirediti v nedeljo velik protestni shod proti paktu v Santi Margheriti. V Zagrebu vlada veliko razburjenje.

Beograd, 11. novembra. (Izv.) Vlada je odstavila varždnika velikega župana Magdića, ki je odkrito podpiral separatistično agitacijo.

Praga, 11. novembra. (Izv.) Kakor javlja „Narodna Politika“, so uslužbenci tvornice za perilo stopili v stavko.

Praga, 11. novembra. (Izv.) Zračna letalska pošta Praga - Strassburg-Pariz je že otvorjena in se vrši dvakrat na teden.

Volilna borba

v Izročitev kandidatskih list. Danes so bile volilnemu sodišču v Ljubljani in Mariboru izročene prve kandidatske liste. V Ljubljani so prvi vložili kandidatski listi za mesto Ljubljano in kranjsko okrožje predstavitelji JDS gg. dr. Klepec, doktor Fetič, dr. Fux, kontrolor Rozman in tajnik Majcen. Kot druga lista je bila vložena ona SKS, tretja je lista SLS, četrta NSS. V Mariboru je bila kot prva vložena lista SLS. Ljubljansko volilno sodišče je danes v posebni seji pretreslo vložene liste s stališča njihove formalne pravilnosti. Kakor čujemo, niso vse liste pravilno sestavljene ter bodo vrnjene v popravilo. Tako se bo spremenil tudi še vrstni red.

v. Socijalno-demokratični kandidati. V Ljubljani so postavili socijalni demokrati naslednjo kandidatsko listo: Etbin Kristan, pisatelj; Albin Prepeluh, publicist; Ignacij Mihov, strokovni tajnik; Josip Udovč, železničar. Kandidatna lista socijalnih demokratov za kranjsko volilno okrožje je pa naslednja: 1.) Etbin Kristan, pisatelj; 2.) Anton Kristan, ravnatelj; 3.) Ivan Tokan, strokovni tajnik; 4.) Josip Pintar, želez. skladiščnik in posestnik na Jesenicah; 5.) Jčef Košir, posestnik, Gozd pri Trzinu; 6.) Karel Mršek, posestnik, Ravnik pri Cirknici; 7.) Alfred Pičinič, železničar, Radeče; 8.) Janez Kravac, posestnik, Gradec v Beli Krajini; 9.) Vencel Malavašič, dimnikar, Vrhnika; 10.) Josip Ravnik, železničar, Selo pri Mostah; 11.) Fr. Krelj, posestnik, Virje pri Medvodah; 12.) Ivan Bedina, čevljar v Trzinu. — Kvalificirani: 1.) Zvonimir Bernot, zasebni uradnik; 2.) dr. Ljudevit Perič, odvet. koncipijent; 3.) doktor Anton Sagadin, ravnatelj Nezdolne zavarovalnice.

v. Volilno gibanje v Črni gori. V Podgorici se je vršil te dni shod zaupnikov iz vseh črnogorskih okrajev, da se postavijo enotne kandidature za konstituanto. Zborovalci so soglasno zahtevali od Marka Dakovića, da stopi na čelo volilnega gibanja, ker je njegova oseba popolno jamstvo, da zmagajo v Črni gori elementi, ki so za popolno ujedinitenje.

Osijek, 10. novembra. (Izvirno). Demokratska stranka je postavila za sremski okraj sledečo kandidatsko listo: nosilec dr. Milorad Drašković, drugi kandidat dr. Svetislav Popović, advokat v Zemunu in tretji dr. Paleček, advokat v Vukovaru. Prvi kvalificirani kandidat je dr. Simeonović-Čokić iz Sremskih Karlovcev.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Minister Pribević je odklonil ponudeno mu kandidacijo za kragujevski okraj z motivacijo, da ne more priti na volilne zборе.

Prosveča.

— Konec gledališke stavke. Včeraj in predvčerajšnjim so se vršile v Ljubljani seje glede našega gledališkega vprašanja pod vodstvom zastopnika ministrstva, skladatelja P. Konjovića. Zastopnik ministrstva je stal na stališču da so dogovori mogoči le tedaj, če igralsko osebje najprej preneha s stavko. Udruženje je na to pristalo in se bodo mnda že danes začele redne predstave. Tako se bo to vprašanje ugodno rešilo in se bo potrdilo mnenje onih, ki so smatrali stavko za nepotrebnost. Te misli je bila večina naše javnosti.

— VIII. Umetniška razstava v Japonskem paviljonu. Včeraj dopoldne je bila odprta umetniška razstava naših mladih in najmlajših vpadljivih umetnikov. Njih imena so javnosti že deloma znana: Jakac, Fr. Kralj, Tone Kralj, Mušič, Napotnik, Skalicky. O razstavi se je precej visoko pisalo že pred mesecem, ko se je pojavila v Novem mestu kot prva pokrajinska razstava. Onim slavospevom se je marsikdo na tistem nastrehnil: če pa stopite v razstavo, spoznate takoj, da imamo pred seboj nekaj mladih talentov, ki bodo pomenili novo generacijo v slovenski vpadljivosti umetnosti. Od nipa moderne računanja približno 30 let — torej ni nič čudnega, da se pojavlja neka nova revolucija, ki hoče pokazati nove forme in novo tehniko. O vsem tem se bo pisalo od strokovnih strani. Pozdravljamo novi pokret v nadi, da bo prinesel nekaj novega življenja v našo umetnost. Na razstavi se vidi, da je še vse mlado, vendar obstanele tu in tam med deli, ki ne niso nujno občudni. Za razstavo je mnogo zanimanja in jo je obiskalo že večeraj mnogo ljudi. Priporočamo je vsem, da si jo ogledajo. Mi smo jo zapisali s priznanjem.

— Jugosl. Ohrana — Njiva (št. 38) prinaša članek dr. Tug. Alamovića: „Izza regentovega odhoda“, kjer opisuje bosanske razmere. Zgodovinski spomini so tu lepo prepleteni s sedanjimi dogodki. Pisatelj kaže, da družbi pri današnji verski in politični boji tudi Bosno samo še — dinastija v skupni državi. Drugi članek je predavanje arhitekta Ivekovića o srednjeveški umetnosti pri nas. Odoj. Para popisuje ulogo demokracije v češkoslovski državi. Dr. Kučera piše o življenju solne. „Smotra“ ima pregled iz naših kulturnih pojavov. Zeti je, da bi se ta jugoslovanska revija pri nas čitala pravdo.

— Podbevškova soareja. Danes se vrši v Drauskem gledališču polednja prireditve novembarskih umetniških dni — Podbevškova soareja. Podbevšek je zastopnik najradikalnejše literarne struje med mladimi. Način njegovega izražanja, ki ga sam imenuje „Gledba v valovih“, je osvobodeno materialnega ritma in rim, ter deluje samo z ritmiko bliskoma menjajočih in podočih se predstav in idej, ki jih razsvetljuje z najbolj jarkimi barvami. Pesnik bo recitiral iz svoje knjige „Človek z bombami“ deset pesmi, ki kažejo pot njegovega razvoja od prvih poskusov prestopiti preko tradicije pa do sedanje njegove svobode. Soareja se prične ob 8 uri zvečer. Vstopnice se prodajajo pri dnevni blagajni. Cene običajne.

— Novi rod. Glasilo narodne cerkve. V Zagrebu je začel izhajati „Novi rod“ po dvakrat na mesec. List ima namen, pojasnjevati naše versko vprašanje in pripravljati skupno reformo in ujedinitenje cerkve v zmislu pravega kristjanstva. Za to gibanje, ki je na Češkem rodilo češko narodno cerkev, je pri nas prav malo zanimanja. Da se naša duhovščina zanj ne zanima, je razumljivo, vsaj je bolj rimska in bolj klerikalna kakor papaz sam. Zalostno pa je, da je po večini ta nova reformacija tudi naši inteligenci tuja. Treba je samo prečitati n. pr. „Spoved spovednika“, ki jo je v 2. števil. prinesel „Novi rod“ pod naslovom: „Za te opraštam“. „Kdor to prečita, pa naj bo lajik ali klerik, se bo zamislil in bo spoznal, kako daleč smo od tega, kar se imenuje vera in kako smo ponižali človeka z raznimi ceremonijami, da smo mu s tem zakrili ono, kar je glavno... „Novi rod“ odgovarja tudi na znane članke v „Slovincu“ o združenju rimske in ruske cerkve. Narodni hrvaški duhovniki so našli v sebi toliko sle, da so se iz ljubezni do naroda in do resnice odrekli rimskemu gospodarstvu in zahtevajo za svoj narod vero in cerkev, ki bodi narodna in kristjanska. V tem plemenitem stremljenju zasluži jugoslovanska narodna duhovščina podporo — kajti le na ta način bi dosegli, da bi vera postala nekaj svetega in bi se ne izrabljala od ene in druge strani v sebične namene. „Novi rod“ stane do novega leta 20 K. Naroča se v Zagrebu, Ilica 17.

— Šaljiv in zbadljiv list „Metla“ s prilogo „Brenčelj“ začne izhajati v prihodnjem letu. Imel bo izvirne slike in prinašal tudi obilo karikatur iz sedanjih nezdravih gospodarskih, političnih in narodnih razmer, katere bo pometal Razločeval se bo bistveno od prejšnjih slovenskih šaljivih listov ter bo pisan na najbolj poljuden način, vsled česar mu je uspeh pač zagotovljen.

— Zrnje, mariborski kulturni vestnik, št. 4, je izšlo s sledečo vsebino: Dementij: Večer pred 1. novembrom. Resignacija (pesem). Dr. I. L.: Prva redna sezona mariborskega gledališča. — M. Skrbinec: Smrti nes. (Vampir). Gledališka kronika: Sen kresne noči. — Richard I. J. Heuberger. — Gostovanje mariborskega narodnega gledališča v Pljuju. — Renertoire bodočega tedna.

— Jugoslovanski konservatoriji v Beogradu. Ministrstvo za prosveto je odločilo, da se usnuje komisija, ki bo pod predsestvom načelnika umetniškega oddelka proučila vprašanje o novi zgradbi za konservatorij. V slučaju, da se bo ta zgradba gradila na zemljišču narodnega gledališča, se bo takoj pričelo z izdelavo načrtov, nove stavbe.

Češko-jugoslovanska vojaška konvencija.

Ljubljana, 11. nov.

Znamenje časa, v katerem živimo, je uradna objava češko-jugoslovanske vojaške konvencije, ki je bila dne 14. avgusta podpisana v Beogradu. Besedilo konvencije se glasi:

Trdno odločeno, da se zagotovi mir, dosežen s cenjo tolikih žrtv v Trianonu dne 4. junija 1920, med zavezniki in pridruženimi državami ter Madžarsko, sta Njegovo Veličanstvo kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev in predsednik češkoslovanske republike sklenila defenzivno konvencijo. V ta namen sta imenovala svoje pooblaščenca delegate, in sicer kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev gospoda Momčila Ninčiča, doktorja prava, svojega ministra za trgovino in industrijo, predsednik češkoslovanske republike pa gospoda Edvarda Beneša, svojega ministra za zunanje stvari, ki sta se po predhodni izmenjavi svojih pooblastil, katera so bila popolnoma v redu, dogovorila o tem, kar stoji v nastopnih točkah:

1.) V primeru neizzvanega napada Madžarske na eno izmed vsakih dogovarjajočih se strank se obvezuje druga stranka, da prihihi na pomoč napadeni stranki na način, kakor je določen v členu 2. te konvencije.

2.) Strokovna oblastva kraljevine SHS in češkoslovanske republike bodo sporazumno določila potrebno za izvršitev te konvencije.

3.) Nobena izmed dogovarjajočih se strank ne bo mogla skleniti sporazuma s kako drugo silo brez predhodnega obveščanja druge stranke.

4. Ta konvencija bo veljala dve leti od dne izmenjave ratifikacij. Ob koncu tega roka bo vsaki stranki prosto, odgovoriti to konvencijo, ki pa bo ostala v veljavi še šest mesecev od dne odpovedi.

5.) Ta konvencija se bo predložila zvezi narodov — akt zveze narodov.

6.) Ta konvencija se bo ratificirala z izmenjavo dokumentov v Beogradu v čim najkrajšem roku.

V poverilu označena pooblaščenca sta se podpisala in stavila svoj pečat.

Izdano v Beogradu v dveh izvodih dne 14. avgusta 1920.

Edvard Beneš s. r. dr. Ninčič s. r.

Domače vesti

• Gospodu Ivanu Daržicu, predsedniku nar.-soc. stranke. V „Novi Pravdi“ od dne 6. t. m. je izšla notica, v kateri se namiguje o neki koruptni kupčiji s svincem, ki je baje v ozkih zvezah z uredništvom in sploh z izdajanjem „Jutra“. Ze dolgo čujemo s strani Vaših pristavov razna obrekovalna namigavanja, zama pa smo doslej ikali prilike, da obrekovalce tiramo pred sodišče. Sedaj se je oficijelno glasi o Vaše stranke izrazilo toliko jasno, da vemo, koga moremo moralno klicati na odgovornost. V svojem listu samo namigujete, Vaša dolžnost kot ministra in politika pa je, da greste naprej, in sicer tako daleč, da nam je dana prilika,

stvar v najkrajšem času razčistiti pred sodnijo. Zato Vas pozivljemo, da nam tekotem treh dni javite, ali ste pripravljeni pred več pričami, na prostoru, ki ga določite, izreči čisto konkretno obdolžitev, zaradi katere Vas bomo potem mogli tožiti zaradi razžaljenja časti pred krajno sodnijo ter Vam omogočiti dokaz resnice. Na ta način se bo stvar mogla razčistiti še pred volitvami. S tem Vam je na najlojalnejši način dana prilika, da razkrinkate politika, pa je, da greste naprej, in siši pristaji povedati toliko s'abega. Ker doslej nismo imeli poviada, Vas osebno smatrali za nelogajnega političnega nasprotnika, smo trdno uverjeni, da se odzovete, kajti sicer bomo izvajali konsekvence proti Vam ter bomo Vaše ravnanje označili tako, da boste Vi prisiljeni, iskati si zadoščenje. — Redakcija „Jutra“. Glavni urednik d. Albert Kramer. V Ljubljani, dne 11. novembra 1920.

• Javno vprašanje na ministra železnice dr. Korošca smo prejeli iz železniških krogov. Glasi se: 1.) Ali Vam je znano kot odgovornemu vrhovnemu šefu ministrstva železnice, da je zaradi vednega, neopravičenega in škandaloznega zavlačevanja tega ministrstva, izumitelj po več kot enem letu odpovedal ponudbo in da prodaja splošno znani izum proti trčenju vlakov za ozemlje Jugoslavije že inozemcem? 2.) Ali se zavedate zlih posledic: a) neprimerno dražjega zcpetnega odkupa tega izuma iz rok inozemcev, b) še nadaljnjega nescijalnega in negospodarskega potopjanja ministrstva železnice, ki hoče kljub temu, da je na razpolago izbreren čomač izum, še v naprej z isto brezbriznostjo in po nepotrebnem ogrožati življenje in zdrave ude vseh železniških potnikov, že itak dovolj obremenjenim davkoplačevalcem na naprtiti vsako leto še mnogomilijonska bremena za povrnitev škode železniških nesreč na železniških strojih, vozovih, na blagu in na ljudeh? 3.) Ali hočete brez vsakega nadaljnjega zavlačevanja in to čim prej vpeljati, tako izum proti trčenju vlakov, kakor tudi izum proti raztirjanju vlakov na jugoslovanskih železnicah in obvestiti o tem interesirano in upravičeno ozlovoljeno javnost v 14 dneh potem časopisja?

• Ogenj in žepno bruhajo narodni socialci v „Novi Pravdi“ na predsednika „Osrednje zveze javnih nameščencev“ g. Lillega, ki je v svoji izjavi odločno in pošteno zavrnil Držič-Vojškovi laži, da se poslanci JDS. niso zavzemali za uradništvo in izjavil, da je regulacija uradniških plač v prvi vrsti zasluga demokratske stranke. — Značilno je, da to priznanje dela poslancev JDS. prihaja od strani g. Lillega, ki je somišljenik SLS, ali ki kakor poštenjak, priznava zasluge onemu, ki mu grede. Slovenski uradniki, ki so informirani o poteku pogajanj o zboljššanju gnotnega položaja državnega uradništva vedo prav dobro, da ima edino zaslugo na regulaciji uradniških plač JDS. a da morala g. Vojške in njegove demagoške fraze nimajo prav nobenih zaslug, ki jih niti „Nova Pravda“ ne more navesti.

• André Cheradame v Zagrebu. Znan francoski publicist in urednik „Democratie Nouvelle“, g. André Cheradame, znani privatelj Jugoslovancov, je v ponedeljek iz Beograda prispel v Zagreb da se iz bližine upozna z razmerami v Jugoslaviji. G. Cheradame je bil te dni odlikovan z redom Svetege Save tretjega razreda. Iz Zagreba se vrne zonet v Beograd, od koder odpotuje v Bukarešt. Carigrad in Varšavo.

• Stavka uslužbencev lužne železnice v Avstriji končana. Stavka železničarjev na postaji Wiener-Neustadt je bila včeraj končana, ker so bile sprejete zahteve postajnega osebja. V glavnem se je stavka oričila zaradi tega, ker se osebju v Wiener-Neustadtu ni bila dovolila enaka stanarina, kakor njihovim dunajskim tovarišem. Promet z Dunajem je zopet vpostavljen.

• Kdo je zastopal interese javnih nameščencev? Na n-sramna obrekovanja narodnih socialcev, da se JDS ni zavzemala za uradniške interese, smo objavili včeraj odgovor predsednika osrednje organizacije javnih nameščencev, g. Lillega, ki je postavil obrekovalce okoli „Nove Pravde“ na laž! Ker pa narodni socialci še vedno zabavljajo objavljamo sledečo izjavo. Saveza društva finančne straže Srba, Hrvat, i Slovenaca“. Glasi se: Dne 29 septembra 1920 je bila deputacija. Saveza društva finančne straže kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“ v klubu JDS v Beogradu od narodnega predstavnika g. monsing. Jurija Blankinija nadvse priazno sprejeta. Ta gospod se je zavzel z vso odločnostjo za težnje finančne straže ter je deputacijo drugi dan osebno vodil k ministru financ. g. Kostu Stojanoviću, ki jo je istotako zelo prijazno sprejel. Takoj

po povratku s potovanja, na katerem je spremljal regenta, je sprejel deputacije ministrov za socialno politiko, g. dr. Vekoslav Kukovca skrajno ljubezno ter ji nudil v vsakem oziru radovoljno pomoč. Tudi prejšnje tri deputacije so našle pri narodnih predstavnikih JDS vselej popolno umevanje za stanovske težnje finančne straže ter bile prijazno sprejete. Vse pa nadkrijuje prijaznost, odkritosrčnost in postrleljivost ministrov za socialno politiko, g. dr. Vekoslav Kukovca, katerega vrata so nam v stanovskih zadevah vedno odprta in pri katerem najdemo vselej globoko umevanje naših stanovskih stremiljenj. To v odgovor na lažljivo narisane „Nove Pravde“ — Martin Kovač, t. predsednik „Saveza“. Gg. Držić in Vojska in tt. ali še nimate dovolj odgovorov? S takim odgovorom vam bo postregel dne 28. novembra vsak stanovsko zaveden in namerno.

Demonstracije v Ljubljani. Prve vesti o sklenjenem sporazumu med Južoslovijami in Italijo so v popoldanskem urah izvale v Ljubljani globok vtis. De ogorčenega izraza pa je prišlo v večernih urah. Okoli pol osme ure se je zbrala v „Zvezdi“ večja družba mladine ki je priredila po sredšču mesta demonstrativen pohod. Demonstrantje so hodili od kavarne do kavarne, zahtevajoč, da se zapro. Kavarne so bile takoj zaprte. Tudi obe gledališči, operno in dramsko, ste odbovali predstavi. Množica je začela naraščati: ter se pomikati pred palačo deželne vlade na Bleiweisovi cesti. Tu je imel kratek nagovor neki jugoslovanski legionar, poudarjal pred vsem resnost trenutka. Od tu je množica mladine odkorakala v smeri proti uradnemu poslopiju italijanske delegacije na Dunajski cesti. Medan policijski kordon, pod vodstvom p. Finžgerja, je pri kavarni „Furora“ zahteval demonstrantom nadaljni pohod proti delegaciji. Proti deseti uri zvečer je nastal mir. Pri demonstracijah je bilo čuti ostre kliče proti delegaciji.

Kakor v šušerševih časih. Znani kranjski dekan Anton Koblar potuje po kranjskem okraju in nabira podpise na protestu katoliškega protistva proti učitelju Vilibaldtu Rusu, ki ga je ministrstvo prosvete imenovalo za okrajnega nadzornika za kranjski šolski okraj na mesto ožigosanega avstrijskega Simona!

Orožniški dopusti in pristojbine. K naši včerajšnji notici smo dobili sledeče pojasnilo: Prvotno je res obstojala naredba, po kateri orožniki na dopustu nimajo pravice na svoje pristojbine. Ali sedaj je ta naredba razveljavljena v toliko, da imajo orožniki vsako leto pravico na 20 dni dopusta z vsemi pristojbinami. Na ta način odpade tudi deloča, da morajo orožniki vračati v slučaju dopusta v mesecu oktobru sprejete pristojbine. Nova naredba poveljstva celokupne žandarmerije je izšla dne 28. oktobra na podlagi predstave komande ljubljanske orožniške brigade.

Značilno. Neki srbski polkovnik, ki je na službi v Ljubljani, poroča beogradski „Potili“, da je imel dobro in pošteno slovensko dekle, ki mu je pa te dni brez vsakega razloga odpovedala službo. Dolgo časa ni hotela povedati, zakaj zapušča svojo službo nazadnje je šele priznala, da ji je tako ukazal njen spovednik, ki ji ni hotel dati pri spovedi odveze, ako ne zapusti službe pri srbskem polkovniku, ki je pravoslavne vere!

Petar Konjović v Ljubljani. Znameniti naš komponist Petar Konjović se mudi te dni kot zastopnik ministrstva prosvete v Ljubljani, kjer intervenira v gledališkem sporu.

Kolinska tovarna je ob priliki svoje bilance naklonila Društvu jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani znesek 1500 kron.

Z naše univerze. Profesor na umetniško-obrtni šoli v Pragi Josip Plečnik je imenovan rednim profesorjem za arhitekturo na tehniški fakulteti ljubljanske univerze, profesor univerze v Kijevu Mihajlo Jasinski. Niketić pa kontraktualnim profesorjem za pravno zgodovino južnih Slovanov.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru je na svoji zadnji seji soglasno sprejelo resolucijo, v kateri zahteva, da se mora nemudoma v vsi naših uradih uvesti slovensko in prenehati nemškotarije po oblačih. Oblasti naj dalje z isto poslednostjo kakor preganjajo naše rojake, postopajo tudi proti raznim protislovim rovarjem tujih narodnosti, ki se neovirano šopirijo po naši državi in uživajo še protekcije. Resolucija je bila poslana vsem mariborskim oblastim in poverjeniku za notranje zadeve.

Regunecem iz zasedenega ozemlja. Posredovalni urad za begunce v Ljubljani razglasi: Generalni civilni komisariat v Trstu je razglasil,

da je vojnim beguncem dovoljen povratek tudi v one občine Julijske Benečije, v katere je bil do sedaj povratek zabranjen. Begunci imajo prosto vožnjo do 31. decembra 1920. Izplača se jim enkratno izredno podporo v znesku podpore v znesku za dva meseca. Po 1. januarju 1921 ne dobijo proste vožnje, pa tudi ne begunske podpore. Izvanredne ubožne podpore bodo dobivali samo oni begunci, ki so se povrnil na svoj dom in se nahajajo v taki revščini, da dohodki ali delarski zaslužek posameznih družinskih članov ne zadostuje za najnujnejše življensko potrebe. S tekočim letom prenela torej ngodnost proste vožnje in tudi vsaka begunska podpora v zasedenem ozemlju. Begunci, ki se mislijo povrtni v svojo ožjo domovino, naj se čimprej zglasijo pri okrajnem glavarstvu, da jim izda koleka in pristojbine proste propustnice in nakaznice za prto vožnje. Vožnja je brezplačna še do konca tekočega leta. Iz Ljubljane odide zadnji transport dne 20. decembra t. l.

Mariborska socialistična „Enakost“ prinaša prav ameriško reklamo za volitve, v kateri naglašajo, da so samo klerikali in liberalci krivi, da služijo naši fantje v Albaniji. Vse to da bo prenehalo, ako bodo izvoljeni socialisti. Ugotavljamo, da tudi klerikali ne enak način huskajo proti vojaški obveznosti.

Stanovanja za železnice. Zaradi velikega pomanjkanja stanovanj so bile železniške uprave prisiljene, da mnoge svoje uslužbence nastanijo v tovrstnih vagonih. Ministrstvo soprobačaja se je končno vendar odločilo, da se glede železničarskih stanovanj že nekaj stori že zaraditega, ker je število vagonov, ki služijo za stanovanja tako veliko, da je za državo vsled izločitve teh vagonov iz prometa nastala občutna škoda. Rečuna se, da je teh vagonov okoli 500, kar pomenja za državno blagajno izgubo 10 milijonov dinarjev na leto, ker bi ti vagoni v prometu toliko donasali. Kakor se nam iz Beograda poroča, je v ministrstvu soprobačaja izdelan projekt za gradnjo železničarskih stanovanj. Nujno potrebno je, da se projekt čim prej realizira, ker je to v interesu konsolidovanja našega železniškega prometa.

Gostilničarska šola v Ljubljani — I. Jugoslovanski gostilničarski kongres v Beogradu. Dne 9. t. m. se je vršil v prostorih predsednika Kavčiča mnogobrojno obiskani shod. Osrednje zveze gostilničarjev in kavarnarjev. Ko je bil tajnik Pinlar prečital resolucije za beogradski kongres, ki se vrši 15. in 16. t. m. se je vnel razgovor o raznih nedostalkih in težavah sedanjega obrata in o važnosti mnogostevilne udeležbe Slovencev na kongresu. Obravnavala se je potem druga glavna točka ustanovitve gostilničarske šole. Predsednik Kavčič je sporočil, da je mesna občina ljubljanska dovolila od nove doklade na prenočišča 10% ni del za šolski fond in poudarjal potrebo, da se šolska akcija z vso energijo za sledenje, ker je tudi na programu beogradskega kongresa. Na novabito zveze je nato dr. Krisper — ki je svoj čas kot predsednik deželne zveze za tujski promet skupno s hotelirjem Kendo organiziral oficijalno gostilničarske kurze kot nadomestek šole — v obširnem govoru pojasnil načrt in program take šole. Za prvo naj bi trajala 12 mesecev, pozneje eno leto. Učiteljstvo bo le deloma stalno. Sprejemajo naj se le kvalifikovani učenci, ker se n. pr. v Švici smatra praksa za prvo, šola za drugo. Naiboljša šole so v Lozani, na Dunaju in visoka šola v Düsseldorfu. Važen predmet bodi gostilničarsko knjigovodstvo, nauk o serviranju, kletarstvo, hotelsko knjigovodstvo, pouk o zdravoznanstvu in o načelih tujstva prometa. Šola naj bo državna: v začetku naj prispeva imenovani fond in interesirani krogi, ker le potem bo imela šola korenino v narodu. Ustanovi naj se jeseni leta 1921. Učne knjige se imajo do tedaj preskrbeti. Slovensko servimo knjigo že imamo: za hotelirstvo eksistira izborni rokopis v neki drugi slovanski državi. Zborovalci so ravnodušno pritrdili temu načrtu. Končno se je sklenilo, da se generálni komisariat za tujski promet povabi na delovanje za ustanovitev šole in da srednja zveza zahteva pri deželni ladi primerno interesno zastopstvo gostilničarjev in prometnem svetu tega komisarijata. Sledili so razni govori. Bil je lep in pomenljiv večer, ki menda postane zgodovinskega pomena za strokovni razvoj slovenskega gostilničarstva.

Brezplačna oddaja stenskih vozniš redov. Državni uradi, zavodi,

kakor tudi privatni dobrodelni zavodi itd., ki še niso v posesti novih vozniš redov drž. železnice, jih lahko dobe brezplačno pri inšpektoratu, Lincej soba 24. Vozni redi pa se ne pošiljajo po pošti, ampak mora vsakdo poslati sam ponje.

Pri poverjenstvu za kmetijstvo so imenovani: oficijal Vladimir Biček za računskega revidentu, asistenta Ignacij Brandsleter in Peter Glazar za računsko oficijala in praktičanta Andrej Uran in Mihael Majcen za računsko asistenta. Janko Levčar, administrativni poročnik pri bosenskem divizijskem sodišču v Sarajevu, je imenovan za pisarniškega oficijala ter prideljen v službovanje poverjenstvu za kmetijstvo.

Odobritev letne knjige. Poverjenstvo za uk in bogastvo je odobrilo letno knjigo Fiziha in kemija za učniške šole. II. stopnja. Spisatelj: Stojan Stojanovič.

Čudna luč. V noči od srede na četrtek je padla severno Maribora v smeri Treh ribnikov močna bela luč podobna meteorju. Ker je luč večja kakor meteorska ni izključena da je bilo dano kako znamenja iz nevidnega zrakoplova ali pa je bila raketa ki je dosegla neobičajno višino. Vsekakor bi bilo dobro stvar dognati.

Iz zdravstvene službe. Doktor dr. Ivan Rohida, primarni obče javne bolnice v Ljubljani, je pomaknjen v 6. činovni razred. — Zdravstveni odtsek je primarija dr. Mirka Čerina preimenoval za provizorske vodje slošne bolnice v Mariboru.

Imenovanja v sodni službi. Višje deželno sodišče v Ljubljani je doktorja Reinholda Kerschbaumerja, bivšega avskultanta pri deželnem sodišču v Celovcu, imenovalo za avskultanta v svojem okolišu. Pri računskem oddelku višjega deželnega sodišča sta imenovana: praktikant Janko Spreitzer za računskega asistenta, gimnazijski abiturijent Maksimilijan Presker pa za računskega praktikanta.

Imenovanje v policijski službi. Deželna vlada je sodnega kapitana v rezervi Viktorja Kokalja sprejela v službo konceptnih uradnikov v staležu policijskega ravnateljstva ter ga dodelila v službovanje policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani.

Nov odvetnik v Ljubljani. Narodni poslanec dr. Otokar Rybář je vpisan v tukajšnji imenik odvetnikov s sedežem v Ljubljani.

Prememba posesti. Hišo g. I. Strzelbe ob Resljevih cesti 9 je kupil lesni trgovec Dolenc iz Škofje Loke za 1.600.000 kron.

Dalmatinski izseljenci za domovino. V južni Ameriki živeči dalmatinski izseljenci so mestu Dubrovniku darovali vsoto 1.500.000 kron za zgradbo otroškega zavetišča in obrtniške šole v Dubrovniku.

Izpit za žandarmerijske častnike. Pri komandi celokupne žandarmerije v Beogradu prično v najkrajšem času strokovni izpiti kandidatov za žandarmerijske častnike. Kandidatov je nad 200. Zaradi pomanjkanja stanovanj v Beogradu se bodo kandidati klicali k izpitu v manjših skupinah.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. V dobi od 31. oktobra do 6. novembra je bilo v Ljubljani rojenih 27 otrok, umrlo pa je 20 oseb. Za infekcijskimi boleznimi je v tem času obbolelo 6 oseb, in sicer 4 za gripo, 1 za škrlatno in 1 za tifuzom.

Požar v Tetovu. Kakor se poroča iz Tetova, je dne 4. t. m. do tal pogorela tamkajšnja ljudska šola. Neugašen ogenj v kuhinji je povzročil požar. Sestavljen se je takoj poseben odbor, ki nabira prispevke za gradnjo novega šolskega poslopja.

Samomor barčnega uradnika. Na Vračarju pri Beogradu se je v nedeljo popoldne ustrelil z revolverjem Hugon Milner, uradnik praške kreditne banke. V pismu, ki se je našlo pri njem, pravi, da je šel v smrt zaradi rodbinskih in finančnih neprilic.

Nogometna tekma med S. K. Jadran rez. in S. K. Primorje rez. vrši se v nedeljo dne 14. t. m. ob pol 11. uri na prostoru S. K. Ilirije. Cene običajne.

Goljuflja. Farmaceuta M. Trumbića je Josip Galinovič naprosil za 35.000 K posejila pot pretevo, da ima v Trstu veliko zalogo zdravil na razpolago. Galinovič, ki ni je tudi med visokošolci izposodil znatne svote, je pobežnil brez sledu.

Gospodarstvo.

Pogajanja glede južne železnice. Generalni ravnatelj Južne železnice je razposlal nastopno obvestilo: V današnji seji upravnega sveta Južne železnice, je poročal generalni ravnatelj dr. Fall o razgovorih, ki jih je imel v Rimu z italijansko vlado. Kakor se da posneli iz njegovega govora, se bo vršila v mirnovih pogodbah v St. Germainu in Trianu predvidena konferenca štirih držav, ki so udeležene pri Južni železnici še meseca novembra, in sicer v Parizu. Francoska vlada je dala k temu inicijativno in je pozvala vse štiri interesirane vlade, da pošljejo k pogajanjem svoje zastopnike.

Polečaj žita za sveto. Na domačem žitnem tržišču tudi v zadnjih dneh ne moremo zabeležiti posebnih izprememb. Cene so se precej stabilizirale. Cene pšenice v Beogradu se gibljejo od 920 do 930, lanški koruzi od 360 do 380 K. Mlini so zasedeni v Sloveniji. Izvoz preko meje, zlasti v Avstrijo, je otežčen vsled pomanjkanja premetnih sredstev. Na trgovino s koruzo pa vpliva zlasti nemška Denava, ki ovira izvoz.

Žito za sveto. V zadnjem času postala stalen kupec naše koruze. — V Nemčiji znaša letošnja žetev šest do sedem milijonov ton, a potreba uvoza dvainpol milijona ton v vrednosti 15 do 20 milijard mark. — V Avstriji se priložujejo zaradi kvalitete domače pšenice. Vsled tega se je import v pšenici z lastnim letom skoraj pod ožil.

V židovskih državah so cene precej nestalne. Decemrska pšenica je zabeležena pod 2 dolga, na se je zopet popravila. Cene se slabšajo vsled preverne stavke, ker ta vpliva nepovojno na pomorski promet. Zaloge konstantno naraščajo. — Poročila iz Argentine se glase povoljno. Trakuje se žetev enaka lanskim, ako ne nazadnje.

Žitne cene v Vojvodini. V Vojvodini so bile zadnje dni naslednje žitne cene: pšenica 900 do 940 K, koruza 320 do 340 K, poljarska koruza 250 kron za 100 kg. Fina moka 13 K, kruha, krušna moka 12 K, ječmen 5 K, oves 250 K in žol 6 K.

Pomanjkanje detelnega semena. Po vseh krajih Jugoslavije se občuti veliko pomanjkanje detelnega semena. — Sladkorna pesa v Posavju. Iz Krškega smo dobili sledeči deželni: Nekateri kmetje v Posavju so že letos sadili sladkorno peso. Iz različnih krajev se je poslalo nekaj pesnih glav zdravneumeljsko-kemijskemu zavodu v Ljubljani na preizkušnjo. Pšenica je pokazala kljub temu, da se pesa ni povsem pravilno obdelovala, sijajne uspehe, in sicer: pesa iz Senuš, Leskovec in St. Lenarta 16 % iz Doline in Srebrniča pri Novem mestu 17 %, iz Dol. vasi v brziškem okraju 18 %, iz Vel. Doline in Čateja v kočanjeviškem okraju 17 %. Pripomniti je, da ima banatska pesa največ 14,3 % odstotkov sladkorja. S to priložnostjo se je pokazalo, da je posavska zemlja za kulturo sladkorne pese zelo pripravna. Z obiljšanjem semena in s pravilno obdelovanjem pese dosegeji se bodo v Posavju še višji sladkorni odstotki.

Proti carinskim posredovalcem. Osješka trgovsko-obrtniška zbornica je pozvala vse trgovce in obrtnike svojega področja, da ji od časa do časa predložijo v vpogled svoje fakture, da kontrolira, kako zaračunavajo carinski posredovalci. V zadnjem času prihajajo namreč neprestano pritožbe, da carinski posredovalci silno izžemajo svoje odjemalce.

Angleški kredit za avstrijsko tekstilno industrijo. Med avstrijskimi industrijskimi zastopniki in angleško vlado so v bistvu končana pogajanja, ki se tičejo nabave sirovin. Avstrijske tovarne dobe za eno milijardo kron sirove volne in drugih potrebščin.

Nacionalizacija največje tvornice za cement. Tvornica Orenstein in Spitzer v Budimpešti, ki ima v Beočinu pri Novem Sadu velike tvornice za izdelovanje cementa — največje te vrste v Jugoslaviji — je povišala svojo glavno od 8,8 na 10 milijonov kron. Izdanih je 6000 novih delnic po 200 K nominalne vrednosti. Za 8 starih se dobi ena nova, in sicer za 1200 madžarskih kron. Podjetje se je s pomočjo beogradskih denarnih zavodov nacionaliziralo in bo izvršilo potom rezerv prežigosanje delnic od 200 K na 400 kron. Na ta način bo narasla glavniica na 20 milijonov kron.

Nemčija zniža izvozne pristojbine. Da ojači svoj izvoz, bo Nemčija od 15. decembra t. l. znižala izvozne pristojbine za zlatino, drago kameno, blase in raznim predmetom iz platine. Nemčija bo znižala tudi cene nekaterim važnim produktom elektro-

tehnične industrije, zlasti transformatorjem in izolatorjem, istotako tudi izdelkom iz aluminija.

Zborovanje nemških bank. V „Münch. Neueste Nachrichten“ je izšel članek proti zastopnikom nemških bank, zbranih na petem kongresu nemških bank. Bruseljska finančna konferenca je pokazala, da je upanje Nemčije na pomoč inozemskega neutemeljeno in da je rešitev Nemčije mogoča samo v samopomoči. Radi tega dejstva bi morale nemške banke postati središče gospodarske obnove, gojina sila, ki bi dajala moč in smernice delu obnove. Kongres ni storil ničesar pozitivnega, zašel je v stari oreh kritiziranja negativnega stvarjenja. V debati, kako odstraniti veliko pomanjkanje kreditov v industriji, je kongres konstatiral, da sploh ni nobene potrebe po kreditu. Industrijska podjetja, ki vrtujejo, delajo s tako velikim dobičkom, da krije vse nujne potrebe. Ta podjetja pa imajo škodljivo monopolno stališče, ker je radi pomanjkanja kreditov podjetnim ljudem nemogoče otvoriti nova podjetja.

Borze 11. novembra

Zagreb. Eickti so se danes vzdržali na včerajšnji višini, nekateri so se celo malo ojačili. Eskomptna je porasla za 25, Jugoslovenska za 5 in Prva hrv. štedionica za 50. Devize: Berlin 184 do 185, Milan 528 do 532, Newyork kabel 153.50, čeki 152 do 153, Pariz 890 do 895, Praga 165 do 166, Svica 2200. Dunaj 28.75 do 29.50. Valute: dolarji 148 do 149.25, avstrijske krome 32 do 33, rublji 95 do 98, češke krome 150 do 165, francoski franki 900 napocondori 490 do 494, marke 185 do 190, leji 240, italijanske lire 525 do 530.

	denar biano
Banca za Primorje	875 8/8
Banca za trgovino, obrt in industrijo	485 4/8
Italijanska eskomptna banka	1575 1/8
Prva hrv. štedionica	280 25/8
Novosadska banka	10 0/8
4. n. s. b. banka	1725
3. avstrijska banka	615 6/8
Ljubljanska kredita	1100 1/8
Narodna banka, d.	775 7/8
Prva hrv. banka, d.	9200 9/8
Beška pošta banka	625 4/8
Eksploatacija orva	1400
Banka za trgovino, obrt in industrijo	258 9/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	681 7/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	1050 1/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	850
Banka za trgovino, obrt in industrijo	790 1/8

Beograd. Tendence slaba. Valute: dolarji 37.25 do 37.40, franc. franki 225 do 226, lire 132 do 134, leji 55 do 56.50, marke 47 do 47.50, napocondori 123 do 123.50. Devize: London 133 do 134, Pariz 226 do 228, Zeneva 600 do 610, Rim - Milan 130 do 132, Berlin 47 do 47.50, Dunaj 7.30 do 7.40.

Dunaj. Prosti promet: Zagreb 3.38 do 3.58, Budimpešta 94 do 101, ogrske žigosane 95 do 108, Praga 5.54 do 5.82, polske marke 117 do 137, dinariji 13.30 do 13.80, marke 656.5 do 661.5, leji 710 do 715, levi 500, švicarski franki 69.75 do 69.80, francoski franki 27.50, Italija 15.75, Anglija 15.50, dolarji 430, rublji 310.

	denar biano
Avstrijska banka	98 7/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	10 1/8
V. Avstrijska banka	9 7/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	30 0/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	1125
Banka za trgovino, obrt in industrijo	1100
Banka za trgovino, obrt in industrijo	908
Banka za trgovino, obrt in industrijo	910
Banka za trgovino, obrt in industrijo	54 0/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	2 1/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	5000
Banka za trgovino, obrt in industrijo	1925
Banka za trgovino, obrt in industrijo	375
Banka za trgovino, obrt in industrijo	123 1/8
Banka za trgovino, obrt in industrijo	123 1/8

Praga. dev.: Berlin 114.25—115.75. Dunaj 17.05 do 18.65, Zagreb 60.25 do 61.25, Varšava 22.5 do 23.5, Budimpešta 17 do 18, Jugoslov. 240 do 242, Beograd 242 do 244, Amerika 99.25 do 100.25, Anglija 3.35 do 3.37, Svica 15.345 do 15.347, Francija 577.5 do 580.5, Italija 333.5 do 335.5, Bolarija 10025 do 101.75.

Zürich devize: Berlin 7475, Newyork 654, London 22.12, Pariz 37.65, Milan 22.175, Praga 6.85, Budimpešta 1.225, Bukarešta 9.40, Varšava 1.65, Dunaj 1.75, avstrijske žigosane 1.20.

Vremensko poročilo.

D	11. nov.	12. nov.	13. nov.	14. nov.	15. nov.	16. nov.	17. nov.	18. nov.	19. nov.	20. nov.	21. nov.	22. nov.	23. nov.	24. nov.	25. nov.	26. nov.	27. nov.	28. nov.	29. nov.	30. nov.
Temperatura	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2
Vetrovi	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2
Nebo	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2	11.2

Vremenski napovedi: 11. nov. ob 7. uri. Vremenski napovedi: 11. nov. ob 7. uri. Vremenski napovedi: 11. nov. ob 7. uri.

11. nov. ob 7. uri. Vremenski napovedi: 11. nov. ob 7. uri. Vremenski napovedi: 11. nov. ob 7. uri.

11. nov. ob 7. uri. Vremenski napovedi: 11. nov. ob 7. uri. Vremenski napovedi: 11. nov. ob 7. uri.

Modna razstava na Marsu.

(Napisal Jo. Rilla.)

Elina se je že pričelo muditi. Sirena je tulila. Pet minut pred odhodom velikanskega zrakoplova „Terra 28“. Dvesto metrov nad nadvisjimi strehami Arhangelska. Vse polno dam, ki doletavajo v majhnih čolnastih letalih na orjaški krov zrakoplova. Zares mnoge dam. Se več pa kovčkov. Cele gore kovčkov. Zrakoplov jih požira. — Elina vpraša za svojo kabino. „Kabina 847? Izvolite, gospa, tretja etaža, za zimskim vrtni, deveto dvigalo!“ — Elina koraka čez krov Terra 28. Krov je dolg 500 metrov in širok 200. Na njem je majhen park, pokrit z metersko debelo stekleno ploščo. Pod njo je jahalnica, okrog nje časopisni kioski, prostori za tenis, paviljoni in sprehajališča. V zlatenem prostoru je celo majhno mestce, kjer najdeš knjižarne, brivnice in slaščičarne. — „Terra 28“ drvi z velikansko naglico skozi vesolje nasproti Marsu. Tačas ploče Elina razgleda obraza v zelenem salonu v tretji etaži zrakoplova. Tu oblečejo najnovejši Marsov valček. Ta je sedaj posod v modi. „Strašna vročina“, pravi njen plesalec. Elina pokima. Plesni raz-

govori do leta 2020. niso postali nič duhovitejši.

Stooseminsedemdeset ur vožnje. Na sekundo točno splava „Terra 28“ v veliko pristanišče „Brika 19“ na Marsu. Logina, prijateljica Elina, stoji že ob mostu in maha z robcem. Deset minut pozneje se prijateljici objameta. „Kaj je novega, Logina?“ Iz oči Eline odseva nestrpnost, ki vzbuja vedno iznova občudovanje Logine. „Škoda, da si rojena na časov bo kralju konce, draga moja, lepo!“ Logina zavzdihne: „Lepih zemlji, Elina!“ — „Zakaj?“ odvrne sedaj Elina. „Saj je tudi tam doli Med Marsom in Zemljo obstoje resne difference.“ — „Kaj praviš?“ vpraša prestrašena Elina. — „Da, vojna bo“, odvrne Logina. „Prva vojna med dvema planetoma!“ — Nemo goče šepeta Elina. — „Pridi, pravi Logina, pomeniva se o čem drugem. Kako gre tvojemu soprogu?“ — Elina bi ne bila Elina, če bi ne vedela nobene pritožbe o svojem možu, čeprav je preživela v zadnjih treh mesecih jedva pol ure z njim. „Samo pomisli! Feliks hoče na vsak način imeti potomce. Vprašanje je predloženo razsodišču.“ — „Kaj ti ne maraš?“ vpraša Logina začudeno. Elina krenko potreše z glavo in odgovori: „Pozneje morda kedaj,

Logina“. — Lepa Logina zavzdihne v drugič. — „Samo zapomni si, — pravi, — če pojde to tako dalje, tudi pri vas ne bo čez 100 let nobenih možkih več.“ — „Pa saj ste tudi ve na Marsu čisto srečne?“ — „Ali misliš?“ vpraša Logina. „Saj to je vzrok vojne med Marsom in Zemljo. Me hočemo, da nam vaš planet odstopi svoje moške.“ — „Nesmisel!“ odgovori Elina, „če nimate možkih, se tudi bojevati ne morete“. Logina umolkne za sekundo in pogleda v nebo. Kakih šeststo metrov nad njima plove skozi zrak cela hiša, čisto lepo in brez razburjenja cela hiša, iz diunnika se kadi, okrog hiše ve randa in z nje veselo plapolajo mokro perilo, obešeno, da se posuši.

Logina pokaže navzgor. „Dokler nas v tem ne morete posnemati, in tega še dolgo ne boste mogli, dotlej... Če nam Zemlja noče odstopiti svojih možkih ali nam jih da vsaj posoditi, pritisnemo na pol tuceta gumbov in vaša Zemlja zleti v zrak!“ — „Toda to je strašno!“ — zašepeta Elina. „Se strašnejše je, če nimamo moža!“ odgovori Logina. Potem postane. „Ali naj ti povem, koliko možkih imamo še danes?“ — Elina jo pogleda plašno. „Samo sedeminštirideset!“ jej zašepeta Logina. „V volno zaviti leže v Narodnem muzeju.“

— Elina je perpleksna. Kar naenkrat si zaželi nazaj k svojemu možu, k Feliksu. — „Ampak ne govori o tem in ne pripoveduj nikomur. Na Marsu se sicer mnogo govori, toda to je še naša jedina državna tajnost, ki je ne pozna vsakdo.“ —

Popoldne sedi Elina v modni razstavi. Nasproti njej sede v krasnih ložah žrtve, — moški. Vsak mesec jih razdele na novo. Elina presteva skrivaj njih glave. Šestštirideset? „O joj“, si misli. Pa ne, da bi bil nocoj zopet eden umrl!“ Elina naenkrat razume smisel te modne razstave. Šestštirideset možkih za osemnajst milijonov žensk! Tudi obratno lahko računaš. Katastrofalno je vsejedno. Zato se torej menja moda na Marsu tako često! Pred mesecem so bili moderni še kostumi pežer, ozke obleke, do vratu zaprte. Dnes so v modi visoko izpodrečana krila, kakor kak dežnik za skok iz zrakoplova. Družestvo, prav gotovo, toda nekoliko drzno. Za Zemljo nemogoče. — Logina razkrat prihiči k svoji prijateljici. „Elina, najdražja Elina, samo pomisli...“ — začne in pokaže Elini neki Listek. „Številka 47! Za cel mesec sem ga dobila! Pridi, pokazati ti ga moram!“ Radovedno Elina voči s seboj med

tribunami do vestibula gospodov. — „Tu leži“, reče in pogleda svojo žrtev ljubeznjivo. Gospod je že zaspal v klubnem fotelju. „Čestitam!“ vsklikne Elina. — „Tst, ne tako na glas!“ — šepeta Logina. „Prav neprijeten postane, če ga kdo moti...“

Senzacija modne razstave. Iz le-tečega zrakoplova poskače nekaj tucatov dam, ki se spuščajo nalahno v svojih najnovejših oblekah nizdolu. Pozdravno ploskanje je tako močno, da se vsi speči gospodje zbude. Tudi štev. 47. Logina to zapazi, se svojemu globoko pokloni in zašepeta svoje ime.

Elina jo gleda strme in s široko odprtimi očmi. Vsa modna razstava jej je naenkrat zepina, ves Mars in tudi njena prijateljica. „Z bogom, Logina. „Racionirale jo bomo.“ vrneš zopet na Mars!“ — „Kedaj? Saj bo vendar vojna!“ — „Vojna? Da, jaz sem ti v svojem vesolju pokazala porednati. Nič ne bo vojne. Zemlja se je udala in pristala na to, da nam odstopi vsako leto en tiseč možkih.“ — „To je samo kaplja na vroče železo“, pravi Elina žalostno. — „Da, pa vsaj kaplja!“ odgovori Logina. „Racionirali jo bomo.“

„Časno vode!“ zapove štev. 47. „Takoj!“ vsklikne Logina in odleti ponjo.

Telefon štev. 508.

Štev. pošt. čekov. urada SHS 12.051.

Obreštuje vloge na tekoči račun s

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg štev. 4

453 26-1

izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča dela kar najkulantneje.

4 %

od dne vloge do dne dviga.

Sokolji, pozor! Večji denarni zavod v Liki išče dobrega knjigovežjo pod zelo ugodnimi pogoji. Bratje vabljeni naj odpošljejo prošnjo do 13. t. m. Sokolskemu Savezu v Ljubljani. — **Službe iščeta** pa 1 abs. v nt trgovske šole (dobro telovad. c) in eni sest. Področnosti podla J. g. slov. Sokolski Savez. 452

Raznašalke

sprejme takoj uprava „Jutra“, Sodna ulica 6.

HRVATSKI DRVOTRZAC

Jedini stručni list u Jugoslaviji. Izlazi svakog 1., 10. i 20. u mjesecu. — Pretplata: godišno 6 ili 120 ili 30 din. Sura tvojmu naši prvi stručnjaci. — Adresar industrije drva K 20-1. Zagreb, St. os. Mayerova ulica 6. 431 10-3

Denarni zavod išče praktikantko praktika.

Predpogoj zanesljivost, kak trgovski ali temu enak kure, veče v strojni-pu, poleg tega pa mora biti Sokol, vladatelj ali pripravnik, ki bi lahko prevzel mali tolski naraščaj. — Ponudbe na upravnistvo „Jutra“ pod „Praktikant“. 440 3-3

Amerikansko strojno olje

Olja, lahko, za vretena; olja za transmisije; olja, strojno za poljedelske stroje; olja, strojno za težke stroje; olja za automobile, lahko; olja, strojno, izredno težko; olja za ciličre; olja proti prahu. 57 104-23

Glavna z'oga: Medič, Rakove & Zankl, d. z o. r. prej A. Zankl, sinovi.

Proda se na Viru dobro osel (okoli 120 kg in ohranjeni kamnati valjec v prometu 57 cm in širini 1 meter, za planiranje tlaka, oziroma ceste — Ponudbe za nasloviti na pošt. predal 165, Ljubljana. 46 7-1

Urednik se išče za gospodarski časopis. Nertop takoj. Po enbde nasloviti do 24. t. m. na upravo „Jutra“ pod šifro „Urednik“. 449 2-1

DELNIŠKA TISKARNA

D. D.

(prej Tiskarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg)

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča 35 14

za izdelovanje vsah tiskovin od posetnic do najumetnejšega barvnega tiska, kakor tudi za natiskovanje listov, časopisov, trgovinskih in uradnih tiskovin. Vsa ta dela izvršuje kar najhitreje in po strogo strokovnih pravilih.

Obenem priporoča knjigoveznico, svojo najbolje urejeno ki izvršuje knjigoveška dela od najpreprosteje do najfineje vrste.

Morško travo „Alig P“ za modro e, lep, drobn, u di v večjih in manjših množah po najnižji ceni A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 447 3-1

Moderno urejena knjigoveznica

z 38 poročnimi garniturami črk iz trile medli (meninga), z obrezova nim strojem za papir in s strojem za zlati tisk (Krause-Lipato)

se takoj ugodno prodaja.

Naslov: Gašper Dolenc, Gradec, Glockenplatzgasse 4 L. 451

Otvoritev trgovine. manufakturno detaljno trgovino z manufakturnim blagom

v popolnoma prenovljenem lokalu. Za bližajočo se zimsko sezijo priporoč mo vsakovrstne novosti, katere so ravno dole iz inozemstva, osobito razno volneno in sukneno blago za dame in gospode, dalje perilne barhante, flanele, cefirje, potrebščine za krojače, šivilje, tapetnike itd. Zagotavljajoč prijazno in solidno postrežbo, se priporočamo 308 10-10

A. & E. Skabernè, veletrgovina z manufakturnim blagom Ljubljana, Mestni trg 10.

Vsakovrstna manufaktura

si dobi po najnižjih cenah pri tvrdki 112 20-20

BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.

Lastni avto za prevoznje:

Konkurentne cene:

MARIJA TIČAR = Ljubljana = Selenburgova ulica

Tovarniška zaloga šolskih potrebščin, papirja in razglednic. 110 11

„JADRAN“ d. z o. z.

21 104-24

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:

Pšenično moko, banoško in lastne m'etve, koruzo, oves, pšenične otrobe, proseno kašo, tešprenj, sladkor češki v kockah, amerikalanski, Java kristal beli, kavo, najfinejše namizno jedilno olje, testenine, riž, Ceylon-čaj, poper v zrnju, sol morako in nemško-belo, petrolej, belo čiščeni, bosanske slive vseh vrst, čebulo makovsko, orah, krompir in različno drugo blago, tudi sukneno in manufakturno perilno blago, čevlje, moške, ženske in deške, izborne blago v vsah številkah, oddaja se se v večjih množinah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

obreštuje hranilne vloge po čistih:

Ustanovljena leta 1881.

3 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Kredit vseh vrst.

Hranilne vloge K 70.000.000.

Tekoči račun.

11 16